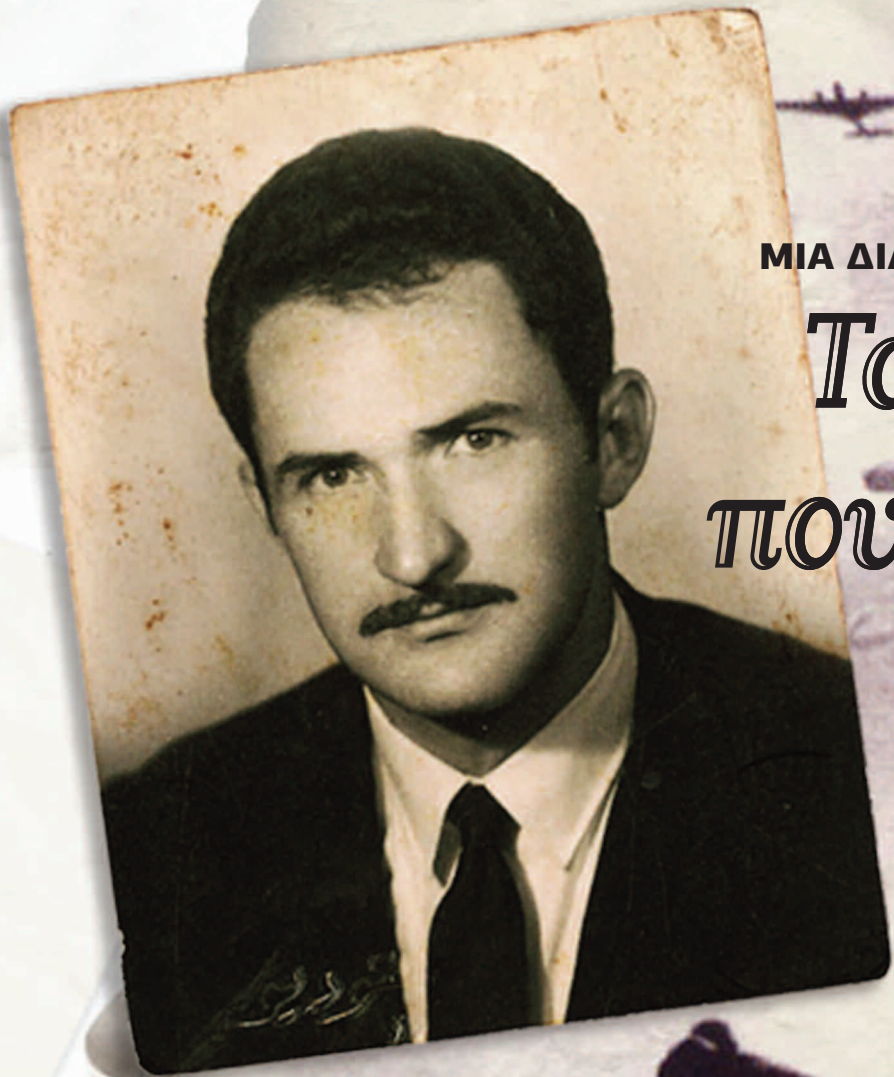

διαδρομές

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ / ΤΕΧΝΕΣ / ΙΣΤΟΡΙΑ / ΒΙΒΛΙΑ / ΜΟΥΣΙΚΗ / ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

ΜΙΑ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΗ ΜΑΡΤΥΡΙΑ ΑΠΟ ΤΗ ΜΑΧΗ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

Το “θαύμα” της ζωής
που νίκησε τον θάνατο

ΕΛΙΑ ΚΟΥΜΗ

diadromes@haniotika-nea.gr

editorial

Η επέτειος της Μάχης της Κρήτης είναι ένα ορόσημο για την γεμάτη αγώνες και επαναστάσεις κρητική ιστορία. Πολλά έχουν γραφτεί, ακόμα περισσότερα έχουν ειπωθεί για εκείνες τις ημέρες του Μαΐου του 1941, για τον ηρωισμό των κρητικών και συμμαχικών δυνάμεων, για την αυτοθυσία του άμαχου πληθισμού.

Μια διαφορετική μαρτυρία φέρνει στο φως το σημερινό αφιέρωμα των "διαδρομών", από το ημερολόγιο της πρώτης διορισμένης πτυχιούχου δασκάλας στα Σφακιά, της Χρυσής Μανταδάκη - Μανουσογιαννάκη. Και στην σχεδόν κινηματογραφική αφήγησή της, ο φόβος που προκαλούν τα τραγικά γεγονότα της μεγάλης Μάχης εναλλάσσεται με την αγωνία της ετοιμόγεννης γυναίκας, που φέρνει στον κόσμο το παιδί της στο βουνό, την ώρα που τα γερμανικά αεροπλάνα βομβαρδίζουν και τα στρατεύματα απειλούν τα χωριά των Σφακίων...

«Όλα τα ζωντανά διορθώνονται» η φράση που η ίδια αφήνει για το τέλος, αφού μόνο η ελπίδα μπορεί να νικήσει τον φόβο και τον θάνατο.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1/6

Ευέλπιος, Ευελπίστη Πύρρος, Θεσπέσιος, Ιουστίνος

2/6

Νικηφόρος, Νικηφορία

3/6

Υπατία

4/6

Μάρθα

5/6

Δωρόθεος, Δωροθέα Πλούταρχος, Απόλλωνας, Νίκανδρος, Σελήνη

6/6

Ίλαρίων, Νεφέλη

σελ. 3 - Πολιτισμός

σελ. 4 - 5 ~ Το "θαύμα" της ζωής που νίκησε τον θάνατο

σελ. 6 ~ Πολιτισμός

σελ. 7 ~ Παιδότοποι

σελ. 8 ~ Υγεία & Βότανα

σελ. 9 ~ Ιστορία της Ιατρικής

σελ. 10 ~ Αφορμή, Βιβλία

Τιμάται η επέτειος του Ολοκαυτώματος της Καντάνου

» Εκδηλώσεις για τη Μάχη της Κρήτης σε όλη την Π.Ε. Χανίων

Εκδηλώσεις τιμής και μνήμης πραγματοποιούνται σε πολλές περιοχές της Π.Ε. Χανίων, στο πλαίσιο του εορτασμού της 78ης Επετείου της Μάχης της Κρήτης.

Η επέτειος του Ολοκαυτώματος της Καντάνου τιμάται τη Δευτέρα 3 Ιουνίου στις 11 π.μ. Το πρόγραμμα των εκδηλώσεων περιλαμβάνει επίσημη Δοξολογία στον Ιερό Ναό Αναλήψεως της Καντάνου και επιμνημόσυνη δέηση στο Μνημείο Πεσόντων στην Πλατεία Καντάνου. Στη συνέχεια, στις 12 μ., στην αίθουσα εκδηλώσεων του Δημαρχείου Καντάνου χαιρετισμούς θα απευθύνουν ο Περιφερειάρχης Κρήτης Σταύρος Αρναουτάκης και ο Δήμαρχος Καντάνου Σελίνου Αντώνιος Περράκης, θα ακολουθήσει σύντομη ομιλία για τα γεγονότα και ριζιτικό τραγούδι από τον Πολιτιστικό Σύλλογο "Καντανιά".

Σήμερα Σάββατο στις 10.30 π.μ., ο Δήμος Χανίων σε συνεργασία με την Ενορία Αγ. Ιωάννου

Καλυβίτη Κυρτομάδω τελεί το καθιερωμένο ετήσιο μνημόσυνο των υπέρ πίστεως και πατρίδας πεσόντων. Το μνημόσυνο θα τελεστεί στον Ι.Ν. Αγίου Ιωάννη Καλυβίτη Κυρτομάδω, ενώ μετά το πέρας της Θείας Λειτουργίας θα τελεστεί επιμνημόσυνη δέηση και κατάθεση στεφάνων στο Μνημείο Πεσόντων της περιοχής.

Επίσης, σήμερα Σάββατο στις 10:30 π.μ. θα πραγματοποιηθεί εκδήλωση μνήμης για τους εκτελεσθέντες της περιοχής του Πατελαρίου, στο Μνημείο Εκτελεσθέντων Πατελαρίου.

Την Κυριακή 2 Ιουνίου θα πραγματοποιηθούν εκδηλώσεις μνήμης, στα πλαίσια των παράλληλων εκδηλώσεων του Δήμου Πλατανιά, για τη Μάχη της Κρήτης. Στις 10 π.μ. στο Μνημείο Εκτελεσθέντων, στον Αύλειο Χώρο Ιερού Ναού Τιμίου Σταυρού Αλικιανού, στις 11 π.μ. στο Μνημείο Εκτελεσθέντων Κοντομαρί. Εκδήλωση, αφιερωμένη στους πεσόντες αγωνιστές, θα πραγματοποιηθεί τη Δευτέρα 3 Ιουνίου στις 9:30 π.μ. στο μνημείο Λαζόπουλου, στα Κουλουκουθιανά Βουκολιών.

ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗ

Μνήμη θυμάτων Τάναϊς

» "Συνάντηση" των θρησκειών στο Κουμ Καπί

Τελετή μνήμης των θυμάτων του πλοίου Τάναϊς διοργανώνει η Συναγωγή Χανίων αύριο Κυριακή στις 7.30 το απόγευμα. Το μνημόσυνο θα πραγματοποιηθεί στο Μνημείο Θυμάτων Τάναϊς στην ακτή Μισούλη (Κουμ Καπί), όπου θα γίνει μια "συνάντηση" των θρησκειών.

Όπως ανακοινώθηκε από την Συναγωγή, κατά την έναρξη της εκδήλωσης θα πραγματοποιηθεί επιμνημόσυνη δέηση από τον Σοφολογιάτο Ραβίνο Αθηνών, κ. Γαβριήλ Νεγρίν. Επιμνημόσυνη δέηση θα ακολουθήσει από τον Πρωτοπρεσβύτερο π. Γεώργιο Πατεδάκη, εκπρόσωπο της Ιεράς

Μητροπόλεως Κυδωνίας και Αποκορώνου και από τον Αιδεσιμολογιάτο π. Λούκα Ρωμάνι, εκπρόσωπο της Καθολικής Εκκλησίας Χανίων. Θα ακολουθήσουν σύντομοι χαιρετισμοί. Στις 20:00 θα ακολουθήσει επιμνημόσυνη δέηση στο χώρο της Συναγωγής Χανίων Ετς Χαγίμ, στον οποίο είναι όλοι ευπρόσδεκτοι, να διαβάσουμε τα ονόματα των εβραίων θυμάτων του ναυαγίου και να ανάψουμε ένα κερί για τον καθένα και την καθεμιά τους.

ΑΠΟ ΤΗ ΛΕ.Φ.ΚΙ.

Εκθεση φωτογραφίας

Εκθεση φωτογραφίας των αρχαρίων μαθητών της (περιόδου 2018 - 2019), διοργανώνει η Λέσχη Φωτογραφίας και Κινηματογράφου Χανίων με θέμα "Μνήμη" από χτες έως και την Τρίτη 11 Ιουνίου στην Πύλη Σαμπιονάρα με ώρες λειτουργίας από 7 μ.μ. έως 10 μ.μ.

Παράλληλα, θα γίνει έκθεση χειροποίητου φωτογραφικού βιβλίου από τα μέλη της.

Έκθεση Φωτογραφίας

Μαθητών Λε.φ.κι 2018-19

Μνήμη

τεύχος 832
Εβδομαδιαίο Πολιτιστικό Ενθετο
της εφημερίδας "Χανιώτικα Νέα"

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ: ΧΑΝΙΩΤΙΚΑ ΝΕΑ -
ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΗ Α.Ε.

ΙΔΡΥΤΗΣ: Γιάννης Ε. Γαρεδάκης
ΕΚΔΟΤΗΣ: Μανώλης Α. Γαρεδάκης
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ:
Παρασκευάς Ν. Περάκης
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ
"ΔΙΑΔΡΟΜΩΝ":
Ελευθερία Μ. Κουμή

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΟΜΑΔΑ:
Γιώργος Δρακάκης, Γιώργος Κώνστας, Γιάννης Λυβιάκης, Δημήτρης Μαριδάκης, Γιάννα Μαρουλοσφάκη, Βασιλική Τωμαδάκη, Ελένη Φουντουλάκη

ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ:
Γεωργία Αδίκημενάκη,
Δέσποινα Βάλλα, Νίκη Ξυφανταράκη

ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ:
Νεκτάριος Κακατσάκης
ΠΙΕΣΤΕΣ: Hussein Rajafitkhar,

Γιάννης Περάκης,
Γιώργος Στεφανάκης
ΣΥΝΤΑΞΗ: Εμπορικό Κέντρο
"Ερμής" (Μπουνιαλή 11-19)
τηλ. 28210 51.003 - 6,
fax 28210 51.007
e-mail: info@haniotika-nea.gr

ΓΡΑΦΕΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ:
Καραϊσκάκη 49, τηλ. 28210 70.563 -
6 fax 28210 91.900

Διαφημιστικό Τμήμα:
Εύα Κουμή τηλ.: 2821070.563 - 6
e-mail: ads@haniotika-nea.gr

ΑΠΟ ΤΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑΣ

Εκθεση αφίσσας για την Τυπογραφία στην Πάτρα

Αφίσσες επιλεγμένες από τους τέσσερις διεθνείς διαγωνισμούς που έχει διοργανώσει το Μουσείο Τυπογραφίας Γιάννη και Ελένης Γαρεδάκη θα παρουσιαστούν στην έκθεση αφίσσας με θέμα "Τυπογραφία: Παρελθόν, παρόν και μέλλον" που διοργανώνει το Μουσείο Τυπογραφίας σε συνεργασία με το Αρχαιολογικό Μουσείο Πατρών από τις 8 έως τις 21 Ιουνίου 2019, στην Πάτρα.

Τα εγκαίνια θα γίνουν το Σάββατο 8 Ιουνίου στις 8 μ.μ. στο Αρχαιολογικό Μουσείο Πατρών. Παράλληλα, στο αμφιθέατρο του μουσείου, θα προβληθεί video με το ιστορικό και τις δραστηριότητες του Μουσείου Τυπογραφίας.

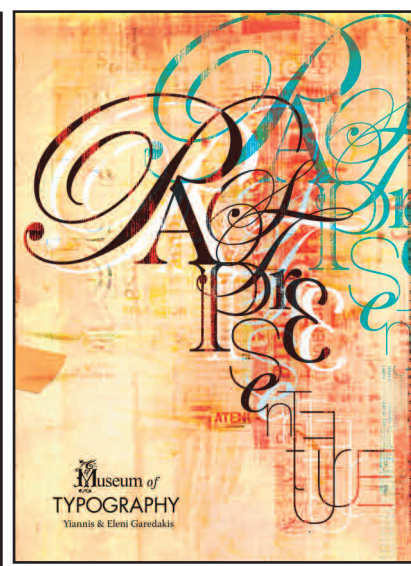
Στην έκθεση παρουσιάζονται 54 έργα, επιλεγμένα από τους 4 Διεθνείς Διαγωνισμούς Αφίσσας που έχει οργανώσει το Μουσείο Τυπογραφίας, με συμμετοχές από όλο τον κόσμο. Οι διαγωνισμοί αυτοί έχουν στόχο τη σύνδεση της Τυπογραφίας και της ιστορίας της με το παρόν και το μέλλον της της οπτικής επικοινωνίας.

Η έκθεση πραγματοποιείται στα πλαίσια του 7ου Διεθνούς Συνεδρίου Τυπογραφίας & Οπτικής Επι-

κοινωνίας (ICTVC) και την επιμέλειά της έχει αναλάβει ο Αντώνης Κ. Παπαντωνόπουλος, λιθογράφος – τυπογράφος, συνεργάτης του Μουσείου Τυπογραφίας.

Το Μουσείο Τυπογραφίας Χανίων είναι το πρώτο στο είδος του σε όλη την Ελλάδα. Λειτουργεί από το 2005 και αποτελεί έργο ζωής του ιδρυτή του Γιάννη Γαρεδάκη, ο οποίος, με συνοδοιπόρο τη σύζυγό του Ελένη, για περισσότερα από είκοσι χρόνια συνέλεγε μηχανήματα και άλλα εκθέματα, που σηματοδοτούν την εξέλιξη της Ευρωπαϊκής Τυπογραφίας μέσα στον χρόνο.

Διάρκεια έκθεσης: 8 – 21 Ιουνίου 2019 – Ώρες λειτουργίας: 8 π.μ. – 8 μ.μ.

Εργα που βραβεύθηκαν στους τέσσερις διαγωνισμούς αφίσσας που έχει διοργανώσει το Μουσείο Τυπογραφίας.

ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΤΑΙΝΙΩΝ ΜΙΚΡΟΥ ΜΗΚΟΥΣ ΣΤΗΝ ΠΑΛΑΙΟΧΩΡΑ

"Χαμένος Κόσμος"

Το 1ο Φεστιβάλ Ταινιών Μικρού Μήκους "Χαμένος Κόσμος" της Παλαιόχωρας, σε συνεργασία με το Δήμο Καντάνου – Σελίνου, θα διεξαχθεί από σήμερα 1 έως τις 5 Ιουνίου.

Όπως αναφέρεται σε σχετική ανακοίνωση, με πάνω από 350 υποβολές ταινιών, που είχαν ως αποτέλεσμα 67 επίσημα επιλεγμένες ταινίες από 19 χώρες, πολλοί από τους Διεθνείς και Έλληνες κινηματογραφιστές και σκηνοθέτες επιβεβαίωσαν ότι θα ταξιδέψουν στην Παλαιόχωρα για να συμμετάσχουν στο Φεστιβάλ!

Το Φεστιβάλ αποσκοπεί στο να παρουσιάσει μία δυναμική επιλογή από διεθνείς και ελληνικές ταινίες μικρού μήκους, καθώς και να καθιερώσει ένα τακτικό ετήσιο σημείο συνάντησης για σκηνοθέτες και Εκπροσώπους της Βιομηχανίας Κινηματογράφου.

Βραδινές προβολές θα πραγματοποιούνται κάτω από τα αστέρια στον Κεντρικό Δρόμο του χωριού, με τις πρωινές προβολές να γίνονται δίπλα στον ωκεανό, στον χώρο δεξιώσεων του Pearl Cavo. Οι φετινές παράλληλες εκδηλώσεις θα περιλαμβάνουν μία Ομιλία Εισήγησης από τον Βετεράνο της Διεθνούς Βιομηχανίας Κινηματογράφου, τον Bruno Chatelin, Διευθύνοντα Σύμβουλο του FilmFestivals.com, καθώς και μια σειρά από εκδηλώσεις φιλοξενίας Meet & Greet, που θα υποστηρίζονται με ζωντανή μουσική από τα συγκροτήματα "Andromeda", "Change House" και "Rainbow Touch", παραδοσιακούς χορούς και μαγειρικά δρώμενα καθώς και τα βραβεία LWSFF, συμπεριλαμβανομένων των βραβείων Καλύτερης Διεθνούς Ταινίας και Καλύτερης Ελληνικής Ταινίας Μικρού Μήκους, οι οποίες θα παρουσιαστούν στην Βραδιά Κλεισίματος της εκδήλωσης. Χορηγός κρασιού μας φέτος είναι το Κτήμα Αμπελώνα Λουπάκη και χορηγός μπίρας η Fi-

scher.

Ο Bruno Chatelin, Εκπρόσωπος Ταινιών και διευθύνων σύμβουλος του Film Festivals.com, το οποίο προωθεί και συνδέει καλλιτέχνες με φεστιβάλ ταινιών σε όλο τον κόσμο, θα παρουσιάσει το ειδικά επιλεγμένο ντοκιμαντέρ "Ζώντας στο Παρελθόν του Μέλλοντος", παραγωγής και αφήγησης του ηθοποιού πολλαπλών διακρίσεων Jeff Bridges και σκηνοθεσίας της Susan Kucera. Η κριτική επιτροπή αποτελείται από τους: Susan Kucera (Σκηνοθέτης Κινηματογράφου), Paul McGuirk (Καθηγητής Κινηματογραφικών Σπουδών & Συγγραφέας) και Bruno Chatelin (Διευθύνων Σύμβουλος του FilmFestivals.com).

Διευθύντρια του φεστιβάλ είναι η Linda McGuire
E-mail: lostworldfilmfest@gmail.com, website: <https://www.lostworldfilmfestival.com/>
PROGRAMME (DIGITAL on Issuu) https://issuu.com/lostworldfilmfestival/docs/paleochora_lost_world_short_film_fe

Σταγόνες Χανιώτικης Ιστορίας

ΑΓΗΣΙΛΑΟΣ Κ. ΑΛΙΓΙΖΑΚΗΣ*

Χανιά 1889

Αρραβώνες, Χοροεσπερίδες και... Βροχοπτώσεις

Το 1889 ήταν μια δύσκολη οικονομικά, πολιτικά και κοινωνικά χρονιά. Η πολιτική αντιπαράθεση Ξυπόλων και Καραβανάδων, όπως είναι γνωστό, κορυφώθηκε οδηγώντας στην κρητική επανάσταση του 1889, με αποτέλεσμα την κατάργηση των προνομίων της Σύμβασης της Χαλέπας. Εντούτοις, η ζωή στην πόλη συνεχίστηκε και ο φέρελπις νεαρός δικηγόρος και συντάκτης (μαζί με τους Κ. Φούμη, Ι. Μοάτσο και Χ. Πωλογιωργάκη) της εφημερίδας «Λευκά Όρη» Ελευθέριος Βενιζέλος ανακοίνωσε τους αρραβώνες του: «Την εσπέραν του παρελθόντος Σαββάτου ετελέσθησαν οι αρραβώνες του κ. Ελευθερίου Κ. Βενιζέλου δικηγόρου, μετά της δεσποινίδος Μαρίας Σ. Ελευθερίου. Οι προσκεκλημένοι συγγενείς και φίλοι των μνηστευθέντων, τυγχάνοντες των ευγενών περιποιήσεων της Κυρίας, Κυρίου και Δεσποινίδος Ελευθερίου διασκέδασαν φαιδρότατα μέχρι πρωίας συχαίροντες τοις μνηστευθείσι και ευχόμενοι αυτοίς παν αγαθόν» («Λευκά Όρη» 6/2/1889).

Τα κοσμικά Χανιά, όμως, γλύντησαν περισσότερο με την χοροεσπερίδα του Γενικού Διοικητή Κρήτης, η οποία έγινε στις 20/2/1889. Η εσπερίδα άνοιξε με τετραχορό και ο Γενικός Διοι-

κτής χόρευε την σύζυγο του Γάλλου πρόξενου Μπλανς. Ο δημοσιογράφος περιγράφει τη λαμπρότητα της εκδήλωσης: «[...]διαδέχθηκαν έτεροι χοροί ενώ εις πλούσιο κυλικεῖον ακαταπαύστως έσβυνον την δίψαν των ακούραστοι χορευτές και εραταιναί χορεύτριαι[...]εις το παρακαταθέν κάλλιστον μετάδειπνον εις αίθουσαν λαμπρῶς διακεκοσμημένη και απλέτως πεφωταγωγημένην[...] υπό το γλυκύ φως απείρων κηρίων ηκτινοβόλου τα επιτραπέζια σκεύη[...]» («Λευκά Όρη» 20/2/1889).

Στις 26/5/1889, όμως, ήλθε μια φυσική καταστροφή που συντάραξε τους Χανιώτες. Το άρθρο «Η πλημμύρα της 26ης Μαΐου και αι εκ ταύτης καταστροφάι» αναφέρει τις ζημιές από τις μεγάλες βροχοπτώσεις της 26ης Μαΐου στα χωριά Μεσκλά, Φουρνέ, Αλικιανό και Πλατανιά από την πλημμύρα του ποταμού Κερίτης: «Απροσδόκητον όλως γεγονός και πρωτοφανές εις τα χρονικά της Κρήτης[...]υπήρξαν αι ραγδαίαί και συνεχείς της παρελθούσης Παρασκευής βροχαί και εκ τούτων πλημμύραι εις πολλά μέρη. Μεγάλαι και ανυπολόγισται εγένοντο αι ζημιαί εις την από Μεσκλών έως του χωρίου Πλατανιά κοιλάδα, δι ης διέρχεται ο ποταμός Ιάρδανος, ο κοινός Κερίτης [...] Ολίγας ώρας

μετά την έναρξιν της βροχής κολοσσιαίος όγκος ύδατος προερχόμενος εκ τινός των Λευκών Ορέων φάραγγος[...]υπερχείλισας τας κοίτας του ποταμού παρέσυρεν την παρ' αυτήν πρώτην συνοικίαν του χωρίου Μεσκλά[...]Επίσης καταστροφή μεγάλη εγένετο εν τοις χωρίοις Φουρνέ και Αλικιανού[...]εν τη περιφερεία του χωρίου Πλατανιά[...] η πλημμύρα κατέλαβε τας μεγαλύτερας διαστάσεις[...]» («Λευκά Όρη» 29/5/1889).

Εκατοντηριάντα χρόνια μετά η ιστορία επαναλαμβάνεται. Διαφέρει μόνο η ημερομηνία, Φεβρουάριος 2019 – 26 Μαΐου 1889, ημέρα διπλών εκλογών σήμερα...

* Ο κ. Αγησίλαος Κ. Αλιγίζακης είναι ιατρός ορθοπεδικός, πολιτισμολόγος

ΜΙΑ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΗ ΜΑΡΤΥΡΙΑ ΑΠΟ ΤΗ ΜΑΧΗ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

Το “θαύμα” της ζωής που νίκησε τον θάνατο

ΔΗΜΗΤΡΗΣ
ΜΑΡΙΔΑΚΗΣ

Πέρες της Μάχης της Κρήτης. Τέτοιες μέρες πριν από 78 χρόνια ο ουρανός των Χανίων “σκοτεινιάσε” από τα πολεμικά αεροσκάφη των ναζί. Μια αεροπορική επιδρομή πρωτοφανής για τα στρατιωτικά χρονικά. Η αντίσταση των Κρητικών σθεναρή. Οι μαρτυρίες από εκείνες τις δύσκολες μέρες πολλές.

Οι “διαδρομές” ταξιδεύουν σήμερα στα γεγονότα εκείνης της εποχής μέσα από μια ξεχωριστή μαρτυρία μιας γυναίκας. Ο λόγος για την πρώτη διορισμένη πτυχιούχο δασκάλα των Σφακιών, τη Χρυσή Μανταδάκη - Μανουσογιαννάκη. Μια γυναίκα που εκείνες τις ημέρες, μέσα στον θάνατο που σκόρπισαν οι Γερμανοί κατακτητές, έφερε στη ζωή ένα από τα τέσσερα παιδιά της. Μία νίκη της ζωής μέσα στον θάνατο του πολέμου.

Η αφήγηση της Χρυσής, όπως αυτή αποτυπώνεται σε ημερολογιακές της σημειώσεις, τις οποίες διαφύλαξε η κόρη της -επίσης δασκάλα- Βιργινία Μανουσογιαννάκη - Κατάκη, συγκλονιστική. Αποσπάσματα αυτών των σημειώσεων παρουσιάζουν σήμερα οι “διαδρομές”. Ως φόρο τιμής στους ανθρώπους που βίωσαν τη βία του ναζισμού, αντιστάθηκαν και στο τέλος βγήκαν νικητές στη ζωή.

ΚΥΡΙΑΚΗ 25 ΜΑΪΟΥ

«Η Κρήτη έχει καταληφθεί από τους Γερμανούς. Στα Σφακιά καταφθάνουν τα συμμαχικά στρατεύματα στο Λιβυκό με την ελπίδα να μεταφερθούν διά θαλάσσης στην Αίγυπτο.

Ο άμαχος πληθυσμός της υπαίθρου κυριολεκτικά τα έχει χαμένα. Από μέρες οι κάτοικοι του χωριού λαμβάνουν τα μέτρα τους. Αδειάζουν τα σπίτια τους και μεταφέρουν τις οικογένειές τους και ό,τι μπορούν να μετακινήσουν στα βουνά, στις χαράδρες και τις σπηλιές της περιοχής...».

Η Χρυσή, είναι σε προχωρημένη εγκυμοσύνη. Η οικογένειά της, μετά από παρότρυνση της πεθεράς της, αποφασίζει να μετακινηθεί σε ένα συγγενικό τους σπίτι στην Ιμβρο. Γρήγορα όμως θα επιστρέψουν στο δικό τους.

ΔΕΥΤΕΡΑ 26 ΜΑΪΟΥ

«Καταφθάνουν τα πρώτα συμμαχικά στρατεύματα στο χωριό. Εγώ κλεισμένη στο δωμάτιό μου, κατάκοιτη, μαθαίνω τα νέα και είμαι απαρνηγόρητη. Τι θα γίνουμε; Κάποια στιγμή φθάνει ο Μανούσος, ο αδερφός του

συζύγου μου, και τον ακούω να λέει: “Γιώργη ο συγγενής μας ο Κελαϊδής ο πτέραρχος και άλλοι αξιωματικοί είναι εδώ. Μπορούμε να τους καλέσουμε για δείπνο;”, “να τους καλέσεις”, λέει ο άντρας μου, “εγώ θα σφάξω άμεσα ένα γουρούνι”. Είναι αδύνατον να περιγράψει κανείς την ψυχική κατάσταση όλων μας. Εγώ κλεισμένη στο δωμάτιό μου δεν άκουσα τα συνηθισμένα καλωσορίσματα, όταν ήρθαν οι καλεσμένοι... Μετά το δείπνο εκάθισαν αρκετά και συζητούσαν σοβαρά θέματα. Ήταν αισιόδοξοι ότι ο Χίτλερ θα νικηθεί...».

ΤΡΙΤΗ 27 ΜΑΪΟΥ

«Εζήτησα γιατρό για να εξακριβώσει αν η γέννα θα ήταν καλή ή κακή. Είχα διαβάσει μαιευτική προ διατίνας και ήξερα αρκετά για την περίπτωση. Ο γιατρός κ. Χατζηγρηγόρης, νονός του συζύγου μου, ήρθε από το βουνό, με εβεβαίωσε ότι η εγκυμοσύνη είναι φυσιολογική, αλλά το παιδί είναι ακόμη ψηλά»...

«Η ημέρα είναι σωστή κόλαση. Τα αεροπλάνα αδιάκοπα διασχίζουν τον αέρα τόσο χαμηλά που νομίζω πως θα σκοντάψουν στην κορυφή της καρυδιάς της αυλής μας και οι βόμβες ρημάζουν το χωριό»...

«Μόλις ακούγετο αεροπλάνο, σωριάζονταν στο δωμάτιό μου ο άντρας μου, ο αδερφός μου, ο αδερφός του ο Μανούσος, η πεθερά μου, η μάνα μου, η αδερφή μου και η θεία μου η Χρυσή. Καθώς τους έβλεπα πλαγιασμένους παρουσίαζαν τρομερό θέαμα. Όλων τα πρόσωπα ήταν κίτρινα από φόβο. Αυτή η εικόνα δεν έφυγε ποτέ από τη μνήμη μου».

ΤΕΤΑΡΤΗ 28 ΜΑΪΟΥ

«Νύχτα ακόμα φθάνει ο Μανούσος και τον ακούω να λέει: “Σήμερα θα καεί το χωριό. Χιλιάδες στρατός έχει στρατοπεδεύσει στα Πηγάδια”. Δεν χάνω καιρό. Σπκώνομαι από το κρεβάτι και βγαίνω έξω στην αυλή. “Τι κάνεις; Τι κάνεις;”, μου φωνάζουν όλοι. “Δεν ξαναπαίνω μέσα. Το σπίτι μας είναι στόχος, θα

βομβαρδιστεί οπωσδήποτε”... «Φεύγω κι ό,τι θέλει ο Θεός ας γίνει. Την ίδια στιγμή φωνάζει η πεθερά μου: “Χρυσή που έχεις τα χρυσά σου;”. “Τα πήρα. Μα αν ανοίξουν το σπίτι άλλα πράγματα έχουν μεγάλη αξία” και εννοούσα την προίκα μου. Υφαντά, μεταξωτά και ολόμαλλα, κιλίμια, πατανίες ολόπλουμες, κεντητά και δαντέλες που δεν ξαναγίνονται. Πήρε ο καθένας ό,τι μπορούσε απαραίτητο και τραβήξαμε δυτικά την πλαγιά προς το βουνό».

Η οικογένεια της Χρυσής θα βρει καταφύγιο τελικά σε μια σπηλιά. «Αποκαμωμένη από την ανηφορική πορεία δύο περίπου ωρών εξάπλωσα και νόμισα πως βρέθηκα στον παράδεισο... Δεξιά ήτο γκρεμός που μόνο φτερωτά όντα ίσως θα είχαν εκεί τις φωλιές τους. Κοιμήθηκα αρκετά...».

Λίγο αργότερα όταν η Χρυσή ξυπνήσει θα δει καπνούς στο σημείο που βρίσκονταν το χωριό. «“Κάψανε το σπίτι μας”, φωνάζω και αρχίζω τα κλάματα. “Σώπα παιδί μου”, μου λέει η πεθερά μου, “αν σώσουμε τη ζωή μας όλα τα ζωντανά διορθώνονται”... Τελικά το σπίτι της οικογένειας όπως διαπίστωσε ο Μανούσος είχε ρημαχτεί, όχι όμως από τους κατακτητές που δεν είχαν ακόμα καταλάβει το χωριό, αλλά από Εγγλέζους στρατιώτες που ετοιμάζονταν να φύγουν. «Το απόγευμα αρχίζουν πάλι οι βομβαρδισμοί και οι πυροβολισμοί. Οι σκηνές εκείνες είναι αξέχαστες. Όταν ήρχοντο τα αεροπλάνα τράνταζε το όρος. Νομίζαμε πως θα άνοιγε το βουνό να μας καταπιεί».

ΠΕΜΠΤΗ 29 ΜΑΪΟΥ

«...Κατά το μεσημέρι είχα τρομερούς πόνους. Ήταν η ώρα του τοκετού. Ο ιδρώτας έτρεχε ποτάμι από πάνω μου, μα δεν μπορούσα να κινήσω ούτε το νύχι μου που λέει ο λόγος. Η παραμικρή κίνηση μπορούσε να μας προδώσει... «Τα “φτερωτά θηρία” επιτέλους έπαψαν να τριγυρίζουν προς τα εκεί και οι πόνοι της γέννας είχαν σταματήσει τελείως. Εγώ απο-

Στη φωτογραφία απεικονίζεται ο Μανώλης Μανουσογιαννάκης σε ώριμη ηλικία. Η γέννησή του τις ημέρες της Μάχης της Κρήτης υπήρξε περιπετειώδης αλλά ταυτόχρονα γέμισε χαρά και κουράγιο την οικογένειά του.

καμωμένη από το μαρτύριο της ημέρας κοιμήθηκα... Ήταν περίπου μεσάνυχτα όταν με ξύπνησαν τρομεροί πόνοι. Η πεθερά μου εκτελεί χρέη μαίας. Τα απαραίτητα για την περίσταση είναι 1 κουτί σπύρτα, 1 μπουκάλι οινόπνευμα, ψαλίδι, κλωστή και σπάργανα. Ερχονται οι πόνοι συνέχεια... αλλά χωρίς αποτέλεσμα. Στην απελπισία της η πεθερά μου φωνάζει: "Γιώργη! Μήτε παιδί, μήτε μανά!". Αρχίζει κι αυτός τις φωνές και τα κλάματα. Ανασπκώνομαι και βάζω τα πισινά μου στο γόνατο της "μαίας" και της λέω: "Βοήθησε όσο μπορείς με το χέρι σου να μ' ανοίξεις" και στο λεπτό έρχεται ο τελευταίος πόνος, νιώθω να γλυστρά κάτι από μέσα μου και ακούω το κλάμα του παιδιού μου. Ολοι δοξάσαμε το όνομα του Θεού».

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 30 ΜΑΪΟΥ

Μέσα στην κούραση της γέννας η Χρυσή θα κοιμηθεί. Ξυπνώντας θα διαπιστώσει ότι δεν έχει αφαιρεθεί ο πλακούντας. Η λεχώνα θα πανικοβληθεί καθώς, όπως είχε διαβάσει, μια τέτοια καθυστέρηση μπορεί να αποβεί μοιραία για τη ζωή της. «Ήξερα ακόμα 3 τέτοιες περιπτώσεις στα χωριά μας και είχα μαθητές 2 τέτοια ορφανά παιδιά. Σκέφτηκα λοιπόν ότι κι εγώ θα πεθάνω. Δεν έχασα όμως το θάρρος μου. Αλλωστε εν τω μεταξύ είχαν περάσει περισσότερες από 8 ώρες μετά τη γέννα και δεν αισθανόμουν την ελάχιστη αδιαθεσία. Επιασα το παιδί μου, το καμάρωσα, του είπα όσα να-νουρίσματα και κανάκια ήξερα»... «Κατά το μεσημέρι έρχεται ένα παιδί, μαθητής μου, ο Γιώργος Εμμ. Ταμπακάκης κρατώντας ένα μπακιρένιο μαστραπά της οκάς με χυλό (λουχουνόζουμο) που ήτο καθιερωμένο ρόφημα για τις λεχώνες. Τον είχε στείλει η μπτέρα του -αγιασμένη να είναι- δεν θα λησμονήσω όσο ζω αυτή την καλοσύνη».

ΣΑΒΒΑΤΟ 31 ΜΑΪΟΥ

Ξημερώνει η τελευταία ημέρα του Μαΐου. Η οικογένεια αποφασίζει να αναζητήσει γιατρό για να φροντίσει τη λεχώνα. «Σπκνώνομαι μα τα πόδια μου τρέμουν. Πριν φύγω από το μέρος εκείνο πήρα το μαχαίρι και χάραξα έναν σταυρό. Σκέφτηκα αν ζήσω να κάμω εκεί αργότερα ένα εικονοστάσι (αργότερα όμως σκεφτήκαμε να γίνει εκκλησία στο χωριό σε μέρος που να φαίνεται ο τόπος της γέννας. Με πολλές συνδρομές και με τις ενέργειες του παπά Κωστή Χομπιτάκη, της Ξπραδοπώλαινας και εμένα εκτίσθη ο Αγ. Κωνσταντίνος)».

Γερμανοί αλεξιπτωτιστές στην μάχη της Κρήτης

οικογένεια θα φτάσει στον Ξερόκαμπο και θα αναζητήσει γιατρό και μαία. Βρίσκουν προσωρινά καταφύγιο σε ένα μιτάτο. Κάποια στιγμή η λεχώνα θέλει κάνει την ανάγκη της: «Τότε έγινε το ανέλπιστο θαύμα. Ο πλακούς έπεσε στον κουβά!». Οι δικοί της γύρισαν άμεσα πίσω. Ούτε γιατρός ούτε μαία χρειάστηκαν. «Από τη νύχτα της Πέμπτης μέχρι το μεσημέρι του Σαββάτου πέρασαν 36 και πλέον ώρες και όμως δεν αισθάνθηκα την ελάχιστη αδιαθεσία. Ήταν μεγάλο θαύμα κανείς δεν μπορούσε να δώσει άλλη εξήγηση. Κάποτε συζήτησα με γιατρό επί του θέματος και δεν με πίστεψε: "Δεν είναι δυνατόν", μου είπε, "είναι απίστευτα αυτά που λέγεις". Από τότε δεν ξαναμίλησα σε γιατρό».

ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑ

Η λεχώνα θα μείνει μαζί με το παιδί και τους δικούς της για 10 ημέρες στο μιτάτο. Στη συνέχεια θα επιστρέψουν στο χωριό. «Μπήκαμε μέσα στο σπίτι μας. Εκαμα τον σταυρό μου και δόξασα τον Θεό που γλυτώσαμε τη ζωή μας. Δεν ένιωσα την παραμικρή στεναχώρια για τις ζημιές που πάθαμε, για το άδειο σπίτι που βρήκαμε. Όλα τα ζωντανά διορθώνονται...».

Τα χρόνια πέρασαν, ο πόλεμος τελείωσε και η Χρυσή επέστρεψε στο σχολείο. Ο Μανώλης, το παιδί της που είχε γεννηθεί στο βουνό, ήταν πια μαθητής της.

«Όταν ο Μανώλης φοιτούσε στην Ε' Τάξη, συνέπεσε να είναι της Αναλήψεως την ίδια ημερομηνία που γεννήθηκε, 29 Μαΐου. Είχα τότε 8 παιδιά στην Ε' και τη ΣΤ' τάξη του σχολείου. Ρώτησα τα παιδιά αν θέλουν να πάμε εκδρομή στο μέρος που γεννήθηκε ο Μανώλης. Εδέχθηκαν με μεγάλη χαρά».

Πήραμε τον ανήφορο όλοι, μικροί μεγάλοι. Φτάσαμε στο κακοτράχαλο μέρος της γέννησης. Αφήνω τις μικρότερες τάξεις και παίρνω τις 3 μεγαλύτερες και ανεβαίνουμε με προσοχή. Ο Μανώλης και οι συμμαθητές του ένιωσαν συγκίνηση όταν βρέθηκαν στο μέρος του τοκετού και έμειναν για λίγο άφωνοι. Ξαφνικά ένα παιδί, ο Γιώργος Νικηφοράκης του Χρήστου, είδε το σχήμα του σταυρού που είχα χαράξει στο γκρεμό και λέει: "Ελάτε παιδιά να προσκυνήσουμε, εδώ εγεννήθηκε άνθρωπος. Εκαμαν όλοι τον σταυρό τους και προσκύνησαν με σεβασμό. Μου μένει αξέχαστη η στιγμή εκείνη»...

«Όταν χόρτασαν παιχνίδια και θαύμασαν τη θέα των γύρω βουνών πήραμε τον κατήφορο για το σχολείο μας. Φθάσαμε όλοι καλά με τη βοήθεια του Θεού και ευχαριστημένοι. Την επομένη έγραψαν οι μεγάλοι αρίστην σχετικά έκθεση και εζωγράφησαν οι μικροί».

Η Χρυσή Μανταδάκη υπήρξε η πρώτη διορισμένη πτυχιούχος δασκάλα στα Σφακιά. Πήρε πτυχίο στις 6 Ιουλίου το 1930 από το Διδασκαλείο Πειραιώς με 9,98 (άριστα 10) από τον Βενιζέλο. Διορίστηκε για πρώτη φορά στην Αράδενα και σε όλη της τη σταδιοδρομία υπηρέτησε στα Σφακιά. Δραστήρια και αεικίνητη υπήρξε κινητή βιβλιοθήκη. Το 1938 παντρεύτηκε τον Γιώργη Μανουσογιαννάκη και απέκτησε μια κόρη, τη Βιργινία, και τρεις γιους, τον Μανώλη, στη γέννηση του οποίου αναφέρεται το ημερολόγιο, τον Μάρκο και τον Σήφη. Εφυγε από τη ζωή σε ηλικία 84 ετών.

Η Χρυσή Μανταδάκη - Μανουσογιαννάκη υπήρξε η πρώτη διορισμένη πτυχιούχος δασκάλα στα Σφακιά. Η μαρτυρία της για τις ημέρες της Μάχης της Κρήτης, όταν και γέννησε το 1 από τα 4 συνολικά παιδιά της, είναι συγκλονιστική.

Αεροσκάφος Junkers Ju 52 κατά τη διάρκεια της μάχης της Κρήτης

ΣΕ ΕΚΘΕΣΗ ΣΤΟ Κ.Α.Μ.

Ο αντιδικτατορικός αγώνας των Ελλήνων της Γερμανίας

Εκθεση με θέμα: "Αλληλεγγύη και Αντίσταση. Η στήριξη της ελληνικής αντίστασης ενάντια στη στρατιωτική χούντα από τα γερμανικά κόμματα, συνδικάτα και πολιτικά ιδρύματα (1967-1974)" εγκαινιάζεται την Δευτέρα 3 Ιουνίου στις 8 μ.μ. στο Κέντρο Αρχιτεκτονικής της Μεσογείου (ΚΑΜ).

τα εγκαίνια της έκθεσης που θα διαρκέσει έως τις 16 Ιουνίου με ώρες λειτουργίας από 10 π.μ. έως 2 μ.μ. και από 7 έως 9 μ.μ., καλούν το Ίδρυμα Friedrich-Ebert-Stiftung στην Αθήνα, τα Αρχαία Σύγχρονης Κοινωνικής Ιστορίας (ΑΣΚΙ) και το Goethe-Zentrum Χανιά.

Στα εγκαίνια θα απευθύνουν χαιρετισμό η κ. Αργυρώ Γαναδάκη, Διευθύντρια του Goethe-Zentrum Χανιά και ο κ. Ulrich Storck, Διευθυντής του Ίδρυματος Friedrich-Ebert-Stiftung στην Αθήνα και η κ. Monika Frank, μορφωτικός ακόλουθος της Πρεσβείας της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας στην Ελλάδα. Θα ακολουθήσει δεξίωση.

Όπως αναφέρεται στη σχετική ανακοίνωση, «50 χρόνια και πλέον από το στρατιωτικό πραξικόπημα της 21ης Απριλίου 1967, η έκθεση επικεντρώνεται στον ξεκα-

σμένο εν πολλοίς αγώνα των χιλιάδων Ελλήνων μεταναστών και μεταναστριών στη Δυτική Γερμανία εναντίον του δικτατορικού καθεστώτος στην Αθήνα. Παράλληλα αναδεικνύει την υποστήριξη που παρέιχε η γερμανική κοινή γνώμη στις ελληνικές αντιδικτατορικές δράσεις: γερμανικά κόμματα, συνδικάτα, πολιτικά ιδρύματα, μέσα ενημέρωσης στάθηκαν αλληλέγγυα και στήριξαν έμπρακτα τον αντιδικτατορικό αγώνα, συμβάλλοντας στον διεθνή αποκλεισμό της

χούντας. Η έκθεση αποτίει φόρο τιμής στην ελληνική αντίσταση και παράλληλα επιδιώκει να στρέψει το βλέμμα - στη συγκυρία της σημερινής πολιτικής και οικονομικής κρίσης - σε μια άγνωστη αλλά αξιοσημείωτη σελίδα των ελληνογερμανικών σχέσεων».

Η έκθεση χρηματοδοτήθηκε από το Ομοσπονδιακό Υπουργείο Εξωτερικών από πόρους του Ελληνογερμανικού Ταμείου για το Μέλλον.

ΣΤΟ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ

Μαθητικές δράσεις

Τις πολιτιστικές δράσεις τους, με την ευκαιρία του τέλους του σχολικού έτους 2018-2019, παρουσιάζουν Δημοτικά Σχολεία των Χανίων, στο Πνευματικό Κέντρο Χανίων, σε συνδιοργάνωση της Περιφερειακής Ενότητας Χανίων και της Διεύθυνσης Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Νομού Χανίων. Είσοδος ελεύθερη με προαιρετικό κοινωνικό εισιτήριο.

Αναλυτικά:

α. Την Τρίτη 4 Ιουνίου, ώρα 7 μμ, οι μαθητές του Ε2 του 1ου Δημοτικού Σχολείου Νέας Κυδωνίας θα παρουσιάσουν το "Όνειρο Καλοκαιρινής Νύχτας" του Ούιλαμ Σαίξπηρ, σε επιμέλεια Χρύσας Τζαμάρα και Καλλιόπης Ψαρουδάκη. Σκηνικά: Δημοσθένης Μπογιατζής. Χορογραφίες: Κική Τουφεγγοπούλου

β. Την Τετάρτη 5 Ιουνίου, ώρα 7 μμ, η Θεατρική Ομάδα των γονέων του 19ου Δημοτικού Σχολείου Χανίων παρουσιάζει το έργο "Το ξύλο βγήκε από τον Παράδεισο". Σκηνοθετική επιμέλεια: Στέλλα Αγιασμενάκη.

γ. Την Παρασκευή 7 Ιουνίου, ώρα 8 μμ, η χορωδία του Δημοτικού Σχολείου Ταυρωνίτη θα ερμηνεύσει παιδικά τραγούδια

δ. Το Σάββατο 8 Ιουνίου, ώρα 7.30 μμ, το Δημοτικό Σχολείο Περιβολίων παρουσιάζει το "Όνειρο καλοκαιρινής νύχτας" σε διασκευή Γιώτας Στεμπίλη

ε. Την Κυριακή 9 Ιουνίου, ώρα 7 μμ, το 17ο Δημοτικό Σχολείο Χανίων παρουσιάζει την παράσταση "Σαν παλιό σινεμά".

ΣΤΟ ΝΕΩΡΙΟ ΜΟΡΟ

"Πέρα από τα όρια του νου..."

Εκθεση ζωγραφικής του «RED ZOO» (Βασίλης - Ζώνης Βλάσσης), με τίτλο: «Πέρα από τα όρια του νου...», φιλοξενούν ο Ιστιοπλοϊκός Όμιλος Χανίων και ο Σύλλογος Αρχιτεκτόνων Χανίων στο Νεώριο Μόρο στα Χανιά από τη Δευτέρα 3 Ιουνίου και θα διαρκέσει έως τη Δευτέρα 10 Ιουνίου. Τα εγκαίνια της έκθεσης θα γίνουν τη Δευτέρα 3 Ιουνίου στις 8 μ.μ.

ΣΕ ΕΚΘΕΣΗ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

"Ερωτόκριτος Blues"

Ο Χανιώτης ζωγράφος Κώστας Σπανάκης συμμετέχει στην ομαδική έκθεση "Σκηνές από τον Ερωτόκριτο" που ολοκληρώνεται σήμερα στην Epa Art Gallery (Βαλαωρίτου 9γ)-Αθήνα με το έργο "ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΣ BLUES - Λάδια σε καμβά -80Χ90".

Ο Ερωτόκριτος γεννήθηκε στην Κρήτη από τον Βιτσέντζο Κορνάρο. Και σύμφωνα με το Βρετανό αρχαιολόγο Άρθουρ Έβανς η Κρήτη ήταν η πρώτη κοιτίδα Ευρωπαϊκού Πολιτισμού και ο Μινωικός Πολιτισμός ... ο πρώτος κρίκος της Ευρωπαϊκής αλυσίδας.

Στο έργο βλέπουμε τη Θεά των όφρων στο ρόλο της Αρετούσας και τον Πρίγκιπα με τα κρίνα στο ρόλο του Ερωτόκριτου να παίζει ηλεκτρική κιθάρα αντί για λαγούτο. Σκηνικό ... τα θρυλικά Μάταλα με ατμόσφαιρα ΡΟΚ ΟΠΕΡΑΣ.

«Την πρώτην οπού τα 'άκουσα κ' ήπαιζεν το λαγούτο - ποτέ μου δεν το λόγιαζα να 'ρθω στο μέτρο τούτο - μα τα τραγούδια πο 'λεγεν κι οπού χαρά μου 'φέρνα' - ήσαν προδότες πίβουλοι και την εξά μου επαίρνα' ... »

... μονολογεί η Αρετούσα εκστασιασμένη από τη μουσική που της παίζει ο Ερωτόκριτος.

Εργο του Χανιώτη ζωγράφου Κώστα Σπανάκη.

ΞΕΝΑΓΗΣΗ ΜΕ ΤΟΝ ΜΑΝΩΛΗ ΜΑΝΟΥΣΑΚΑ

Η παλιά πόλη άλλοτε και τώρα

Ξεναγήση στην παλιά πόλη θα πραγματοποιηθεί σήμερα με τον Μανώλη Μανούσακα.

Η ξεναγήση οργανώνεται από τον Δήμο Χανίων με θέμα: "Η παλιά πόλη άλλοτε και τώρα" (κεντρική - δυτική πλευρά), στο πλαίσιο του προγράμματος δωρεάν ξεναγήσεων του Δήμου Χανίων: "Γνωρίζοντας το Δήμο μας".

Το πρόγραμμα πραγματοποιείται σε συνεργασία με την Αρχαιολογία, τουριστικούς και άλλους φορείς του τόπου, με στόχο την ικανοποίηση των προτιμήσεων των δημοτών και των επισκεπτών μας.

Για περισσότερες πληροφορίες, καθώς και για τις απαραίτητες για την ομαλή διεξαγωγή των ξεναγήσεων δηλώσεις συμμετοχής, οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να επικοινωνούν με το Γραφείο Τουρισμού του Δήμου Χανίων, από Δευτέρα έως Παρασκευή, από τις 10.00 έως τις 13.00, στο τηλέφωνο: 2821-3-41666 ή στην ηλεκτρονική διεύθυνση: t-tourismos@chania.gr.

ΣΤΟ ΘΕΑΤΡΟ "Δ. ΒΛΗΣΙΔΗΣ"

"Ρωμαίος & Ιουλιέτα... σαν το σκύλο με τη γάτα"

Την παράσταση "Ρωμαίος & Ιουλιέτα ...σαν το σκύλο με τη γάτα" παρουσιάζει το καλλιτεχνικό εργαστήριο "Τόπος Θεάτρου και Τεχνών" την Κυριακή 2 Ιουνίου στις 6 το απόγευμα στο Θέατρο "Δ. Βλυσίδης". Είσοδος ελεύθερη

Ο ελληνικός ποιμενικός σκύλος Ρωμαίος ερωτεύεται την Ιουλιέτα μια χαριτωμένη γάτα... Αγκύρας! Ένα διπλό και ενδεχομενως άλυτο πρόβλημα. Οι ήρωες μας - αν και ζώα - αγαπούν, χαίρονται, απογοητεύονται και ...ξαναπροσπαθούν σαν άνθρωποι. Το έργο του Γ. Καλατζόπουλου αποτελεί μια εύθυμη αισθηματική κωμωδία βασισμένη στο γνωστό αριστούργημα του Σαίξπηρ, από τα παιδιά των θεατρικών μας τμημάτων ηλικίας από 5-13ετών.

Σκηνοθεσία, σκηνική -ενδυματολογική επιμέλεια, χορογραφίες: Ελένη Αγγελάκη

Η παράσταση πραγματοποιείται με την σύμπραξη της ΚΕΠΠΕΔΗΧ ΚΑΜ στα πλαίσια της Άνοιξης καλλιτεχνικής δημιουργίας 2019.

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ ΒΙΒΛΙΩΝ

"Τα ένδεκα εωθινά δοξαστικά"

Παρουσίαση του βιβλίου: "Τα ένδεκα εωθινά δοξαστικά" του Ιωάννου Τσερεβελάκη, Αρχοντος Πρωτονοτάριου της Α.τ. Χ.Μ.Ε. και Πρωτοφάλτου, οργανώνει ο Σύνδεσμος Ιεροψαλτών νομού Χανίων: Γεώργιος ο Κρης", την Δευτέρα 3 Ιουνίου στις 7.30 μ.μ. στον Ιερό Ναό Αγ. Κωνσταντίνου και Ελένης Νέας Χώρας.

Για το βιβλίο θα μιλήσουν ο επικ. Καθηγητής Ιστορικής Βυζαντινής Μουσικολογίας της Πατριαρχικής Ανώτατης Εκκλησιαστικής Ακαδημίας Κρήτης, Μιχ. Στρουμπάκης, ο Ιεροψάλτης, Σωτήριος Καριοφίλης, ο συγγραφέας του βιβλίου, Ιωάννης Τσερεβελάκης και ο πρόεδρος του Συνδέσμου Εφημερίων της Ι.Μ. Κυδωνίας και Αποκορώνου "Ο Ποιμήν", π. Αντώνιος Σαπουνάκης.

"Η ζωή μου μ' έναν κουκλοπαίκτη"

Το βιβλίο της Ζωής Σκαλίδη: "Η ζωή μου μ' έναν κουκλοπαίκτη" θα παρουσιαστεί την Τετάρτη 5 Ιουνίου στις 8 μ.μ. στον Ιστιοπλοϊκό Όμιλο Χανίων (Νεώριο Μόρο). Την εκδήλωση διοργανώνουν οι Εκδόσεις Ραδάμανθους με την συμμετοχή μελών του Συλλόγου Φίλων Θεάτρου Χανίων, και πολλών ακόμα φίλων του βιβλίου.

Μιλάνε για το βιβλίο: Γιούλα Κανιτσάκη, Μαρία Κληματοσάκη, Μαρία Μιχελογιάννη, Χρήστος Τσαντής και η συγγραφέας Ζωή Σκαλίδη.

"Ηρώων Πεσόντων Χωροφυλακής - Αστυνομίας Πόλεων - Ελληνικής Αστυνομίας Νομού Χανίων"

Παρουσίαση του βιβλίου - ιστορικής έρευνας του Εμμανουήλ Μιχ. Σπανουδάκη: "Ηρώων Πεσόντων Χωροφυλακής - Αστυνομίας Πόλεων - Ελληνικής Αστυνομίας Νομού Χανίων" θα πραγματοποιηθεί στις 5 Ιουνίου στις 8.30 μ.μ. στο Πολιτιστικό Κέντρο της Ιεράς Μητρόπολης Κυδωνίας και Αποκορώνου. Την εκδήλωση οργανώνουν η Ένωση Αστυνομικών Υπαλλήλων Νομού Χανίων, ο Σύνδεσμος Συνταξιούχων Σωματίων Ασφαλείας Νομού Χανίων και η Τοπική Διοίκηση Χανίων της Διεθνούς Ένωσης Αστυνομικών. Για το βιβλίο θα μιλήσουν ο ιστορικός ερευνητής, Νικόλαος Πλουμιστάκης, ο υποστράτηγος ε.α. της ΕΛ.ΑΣ. Αρτέμης Κουτσαυτάκης και ο συγγραφέας, Εμμανουήλ Μιχ. Σπανουδάκης.

Παιδότοπος

ΒΑΓΓΕΛΗΣ
Θ. ΚΑΚΑΤΣΑΚΗΣ
kakatsakis@sch.gr

Διονύσης Λείμονης

Ταξιδεύοντας με τον "Θαλασσοσφυριχτή"

Καλοί μου φίλοι, καλό Σαββατοκύριακο!
«Το διάβασα μοναπαλιάς. Με παρέσυρε η περιπέτεια, παιδιά μάς κάνεις με το γράψιμό σου, Διονύση!

Σ' ευχαριστώ για τη χαρά που μου έδωσες. Σου εύχομαι και από εδώ να είναι καλοτάξιδος ο "Θαλασσοσφυριχτής" σου. Πάντα ωραίος ως Έλληνας, Δάσκαλος - Συγγραφέας και ως Έλληνας, Συγγραφέας - Δάσκαλος.

Να πάμε για Παιδότοπο... Αυτά έγγραφα στον εξ Αιτωλικού Αιτωλίας ορμώνενο και στον Βόλο κατοικοεδρεύοντα φίλο μου φιλόλογο - συγγραφέα Διονύση Λείμονη, σε ηλεκτρονικό μήνυμά μου, όταν διάβασα, πριν από λίες μέρες, το τελευταίο του βιβλίο "Ο Θαλασσοσφυριχτής" (εκδ. "Αρτέον Εκδοτική") που είχε την καλοσύνη να μου στείλει.

Ωστόσο "Ο Θαλασσοσφυριχτής", με ή

χωρίς τον συγγραφέα του ταξιδεύει ανά την Ελλάδα και καταγοπεύει μικρούς και μεγάλους, όλα τα παιδιά ηλικίας 4-104 χρόνων! Τιμή για τον "Παιδότοπο", ότι τον φιλοξενεί σήμερα... Σ' ευχαριστώ για την ανταπόκριση, καλέ μου φίλε!

Σας χαιρετώ με αγάπη
Βαγγέλης Θ. Κακατσάκης
δάσκαλος

Βιογραφικό

Από μικρό παιδί γράφω, φτιάχνω ήρωες, ζω μαζί τους, μπαίνουμε σε περιπέτειες, περνάμε καλά. Η συγγραφή ήταν για μένα ένα όνειρο, μα αυτό που με γοήτευε πάντα ήταν και είναι η γραφή. Τώρα ζω το όνειρό μου γράφοντας μυθιστορήματα και διηγήματα, οργανώνοντας εκδηλώσεις για το βιβλίο και εργαστήρια γραφής για μικρούς και μεγάλους. Επιμελούμαι επίσης και παρουσιάζω μια λογοτεχνική ραδιοφωνική εκπομπή. Μέσα στον Κύκλο του Παιδικού βιβλίου βάζω κι εγώ ένα λιθαράκι για την προώθηση του καλού βιβλίου. Έργα μου: "Η Κολυμβήθρα του Σιλβάμ", "Το μουσικό της Δαγκάνας (Πολιτιστικό Ίδρυμα Τραπεζής Κύπρου)", "Το Χαμένο ταίρι" (Εκδόσεις Ακρίτας - επανακυκλοφορία από τις Εκδόσεις Εν πλω), "Τα Τίμια δώρα" (Ηρα Εκδοτική), "Το δέκατο έβδομο κιβώτιο" (σειρά "Περιστερία" Εκδόσεις Πατάκη), "Το τέταρτο αλογάκι" (σειρά "Περιστερία" - Εκδόσεις Πατάκη), "Δημιουργική γραφή στην τάξη - Α' και Β' Γυμνασίου" (Εκδόσεις Γράφημα), εγκαινιάζοντας μια σειρά βιβλίων δημιουργικής γραφής για Δημοτικό, Γυμνάσιο και Λύκειο.

Γνώμες

Ολοκληρώνοντας, αυτό το βιβλίο, εκτός από τα αισθήματα νοσταλγίας που επιφέρει στους μεγαλύτερους σε ηλικία αναγνώστες αποτελεί κι έναν φόρο τιμής του συγγραφέα στην πατρίδα του το Αιτωλικό. Πόσο πιο πολύτιμο δώρο να αφήσει κάποιος στον τόπο του, από ένα τέτοιο εξαιρετικό ανάγνωσμα, που πάνω απ' όλα εξυμνεί τις αμέτρητες ομορφιές του; Θα σταθώ όμως και στην πραγματική θεοπέσια εικονογράφηση της Δήμητρας Ψυχογιού. Με εικόνες που εντυπωσιάζουν και χαλαρώνουν, με μορφές που αναδύουν μια ηρεμία και μια εκφραστικότητα, με χρώματα απαλά που προσδίδουν στο έργο μια ζεστή και νωχελική χροιά. Θα συνηθίσω αυτό το βιβλίο σε ανθρώπους κάθε ηλικίας, γιατί πράγματι διαβάζεται από όλους με την ίδια λαχτάρα κι ευχαρίστηση. Θερμά συγχαρητήρια στον Διονύση Λείμονη, που αποδεικνύει, καθημερινά, πως δεν είναι απλά πολυπρόσωπος, αλλά πάνω απ' όλα ποιοτικός και ουσιαστικός.

Αλέξανδρος
Ακριτίδης,
apostaktirio.gr

Μια ακόμα καλογραμμένη ιστορία του Διονύση Λείμονη με την πολύ ωραία επίσης εικονογράφηση της Δήμητρας Ψυχογιού, σε μια φροντισμένη και ποιοτική έκδοση από την Αρτέον, ένας συνδυασμός χαρακτηριστικών που μας κάνει να θέλουμε να βρεθούμε κι εμείς σε αυτό το καταπληκτικό νησί ανάμεσα στα τέσσερα παιδιά και να οσφριστούμε τη θάλασσα, να ακούσουμε τα πουλιά και το θρόισμα των φύλλων των δέντρων και τον ήχο των καλαμιών... Καλοδιάβαστο να είναι και καλοτάξιδο την πιο ταιριαστή του εποχή του χρόνου, αυτήν που τώρα αρχίζει!!!

Αργυρώ Μουντάκη, parents24

"Ο Θαλασσοσφυριχτής" (Αρτεον Εκδοτική), συνδυάζει τόσο γνώσεις όσο και περιπέτεια. Ο συγγραφέας, μέσα από την περιπέτεια τεσσάρων παιδιών στη λιμνοθάλασσα του Αιτωλικού, ανοίγει ένα παράθυρο γνώσεων που δεν έχει ως στόχο απλώς να αφηγηθεί στα παιδιά παραδόσεις και συνθήκες του τόπου αλλά κάτι ακόμη καλύτερο. Επιδιώκει και, κατά τη γνώμη μου, πετυχαίνει να ενεργοποιήσει την περιέργειά τους να αναζητήσουν περισσότερες πληροφορίες για τη φύση και τα στοιχεία της, ενώ παράλληλα ζουν την περιπέτεια!

Ιωάννα Γκανέτσα,
tinealarisa.gr

Και άλλη φορά έχω μιλήσει και έχω γράψει τη θετική γνώμη μου για τη διηγηματογραφία του Λείμονη, που απευθύνεται σε παιδιά και εφήβους. Και πολλοί θα θυμούνται από τα έργα του ιδιαίτερα "Το Δέκατο Εβδομο Κιβώτιο" και "Το τέταρτο Αλογάκι", βιβλία που ξεχώρισαν και βραβεύτηκαν. "Ο Θαλασσοσφυριχτής" έρχεται ως φυσικό επακόλουθο αυτής της θεματικής, που ξεχωρίζει για τη γνήσια ελληνικότητα της γραφής και της γλώσσας.

Θα έλεγα μάλιστα ότι είναι βιβλίο με υψηλό δείκτη ελληνοπρέπειας, καθαρόαιμο και με ισόρροπη διακειμενικότητα.

Βασίλης Αναγνωστόπουλος,
ομότιμος καθηγητής
Πανεπιστημίου Θεσσαλίας

Ο συγγραφέας δε διαστάζει να σκορπίσει απλόχερα στις σελίδες του κειμένου λέξεις, ονόματα, όρους, είδη πτηνών και να στήσει μια ανεπανάληπτη εμπειρία για κάθε αναγνώστη από 10 χρόνων και πάνω. Ανεπτυγμένες κύριες και δευτερεύουσες προτάσεις, καθόλου περιττοί διάλογοι, αλθοφάνεια και ζωντάνια χαρακτήρων, με ταξιδεψαν στη νερένια πολιτεία, με οδήγησαν να ακούσω τη σιωπή της φύσης, με βοήθησαν να καταλάβω τον τρόπο ζωής των πλασμάτων του νερού, να αγκαλιάσω τη δύσκολη και γεμάτη λυρισμό και παραδόσεις ζωή των ψαράδων.

Πάνος Τουρλής,
κριτικός

Οπισθόφυλλο

«Νησιά υπάρχουν μόνο σε θάλασσες ή ακόμα και σε λίμνες; Σπίτια στεριώνουν μόνο πάνω στη γη ή ακόμα και πάνω στο νερό; Λαβύρινθους κτίζει μόνο ο άνθρωπος ή ακόμα και η φύση; Ελάτε να το ανακαλύψουμε αρμενίζοντας με μια παρέα παιδιών στο γαλήνιο και ονειρικό πέλαγος της λιμνοθάλασσας. Μαζί τους θα μοιραστούμε τη ζωή των λιμναίων ανθρώπων της και ενός παράξενου φίλου τους, του Στρατή.

Μια πρόσκληση, αλλά και μια... βίβρα, θα σταθούν η αιτία για να ζήσουν οι μικροί μας φίλοι μια απρόσμενη περιπέτεια.

Θα βγουν, άραγε, νικητές από αυτήν τη μεγάλη πρόκληση; Θα καταφέρουν να συνομιλήσουν με τη φύση, δαμάζοντας τα στοιχεία της;

Δεν μένει παρά να το μάθουμε! Μαζί τους θα ξεφύγουμε για λίγο από τον λαβύρινθο της εποχής μας για να ανακαλύψουμε τη σχέση μας με το φυσικό περιβάλλον και τη σημασία του στην επιβίωση των μελλοντικών γενεών».

Επιμέλεια:
ΣΑΚΗΣ ΚΟΥΒΑΤΣΟΣ
info@herb.gr

Βιότοπος - περιγραφή

Η λατινική ονομασία του βοτάνου είναι *CUCUMIS sativus* (Σίκκος ο ήμερος). Ανήκει στην οικογένεια των Κολοκυνθοειδών. Το συναντούμε με τις ονομασίες αγγούρι, καστραβέτσι, τροφαντό, αμελέτητο.

Αγγούρι

Είναι ετήσιο φυτό, ευαίσθητο στο κρύο. Έχει βλαστό που έρπει. Άνθη κίτρινα, χωριστά άρρενα και θήλια. Κορμό τριχωτό. Φύλλα πλατιά, οδοντωτά, γκρίζα στην κάτω επιφάνεια ως βαθιά πράσινα στην επάνω, ευαίσθητα και κορμό μακρουλό ή κοντό ανάλογα με την ποικιλία. Οι βλαστοί είναι τραχείς και έρποντες. Οι σπόροι είναι μακρουλοί ασπριδεροί. Σήμερα υπάρχουν αρκετές ποικιλίες οι κυριότερες των οποίων είναι: Η Αθηναϊκή με καρπούς μακρούς και πράσινους, η Αντζουριά ή Ξυλαγγουριά της οποίας οι καρποί είναι μεγαλύτεροι με φλοιό υπόλευκο, η μικρόκαρπος που παράγει καρπούς μικρούς και χνοώδεις (για τουρσί).

Ιστορικά στοιχεία

Το αγγούρι κατάγεται από τις Ινδίες. Από εκεί ξεκίνησε και βρίσκεται τώρα σε όλο τον κόσμο, στην αρχή για καλλωπιστικούς σκοπούς. Στον τόπο του όμως το χρησιμοποιούσαν και για τροφή. Σιγά-σιγά προσήλκυσε τον κόσμο η τρυφεράδα του και η νοστιμιά του.

Οι αρχαίοι Έλληνες και οι ρωμαίοι το ήξεραν και το καλλιεργούσαν. Τα αγγούρια μάλιστα της Αττικής ήταν ονομαστά «ως οικείας και συγγενούς τω συκίω της γλυκύτητος» έλεγαν. Για τα αγγούρια κατώτερης ποιότητας και τα ξυλάγουρα έλεγαν «Σισύος συών», για τους χοίρους. Ο Ιπποκράτης συνιστούσε τις ιαματικές ιδιότητές του «Σικύων πέπωνος ένδον».

Στην Αττική η ετήσια εμφάνιση αποτελούσε γεγονός δημόσιας χρονολογίας. Έλεγαν και έγραφαν «Αρχομένων σικυών και ληγουσών κολοκινθών» έγινε η τάδε εκστρατεία ή μάχη.

Η ονομασία αγγούρι προέρχεται από το «άωρος» και επικράτησε από τους μεταβυζαντινούς χρόνους.

Παραδοσιακά το χρησιμοποιούσαν για τις θεραπευτικές του ιδιότητες εναντίον των πυρετών, που προκαλούν ατονία και αδυναμία, ακόμη και εναντίον της φλόγωσης των μηνίγγων.

Οι καρποί του αγγουριού θεωρήθηκαν ότι προκαλούν αναφροδισία. Ο Αγάπιος ο Κρης αναφέρει χαρακτηριστικά ότι οι καρποί «αφανίζουσι και το σπέρμα».

Συστατικά - χαρακτήρας

Το αγγούρι δεν έχει θρεπτικές ιδιότητες. Περιέχει 90-95% νερό και 3,35% αμυλούχες ουσίες. Περιέχει ακόμη λιπαρά 0,07%, κυτταρίνη

0,52%, τέφρα 0,67%. Ανά 100 γραμμάρια περιέχει πρωτεΐνες 0,48γρ., λίπος 0,07γρ., υδατάνθρακες 1,9γρ., ασβέστιο 7,05 μγρ., φώσφορο 14,76μγρ., σίδηρο 0,22μγρ., θειαμίνη 0,02μγρ., ριβοφλαβίνη 0,03μγρ., νιασίνη 0,15 μγρ., ασκορβικό οξύ 5,9μγρ.

Το νερό του αγγουριού ισοδυναμεί με τα μεταλλικά νερά. Είναι λίγο δυσκολοχώνευτο όταν παραωριμάσει αλλά όταν είναι μικρό και πράσινο είναι τρυφερό και ευκολοχώνευτο. Τρώγεται καλύτερα όμως πλυμένο και όπως είναι με την φλούδα του, γιατί περιέχει βιταμίνες Β αντινευρωτικές και Α αντισκορβουτικές. Περιέχει ο χυμός του αρκετά άλατα.

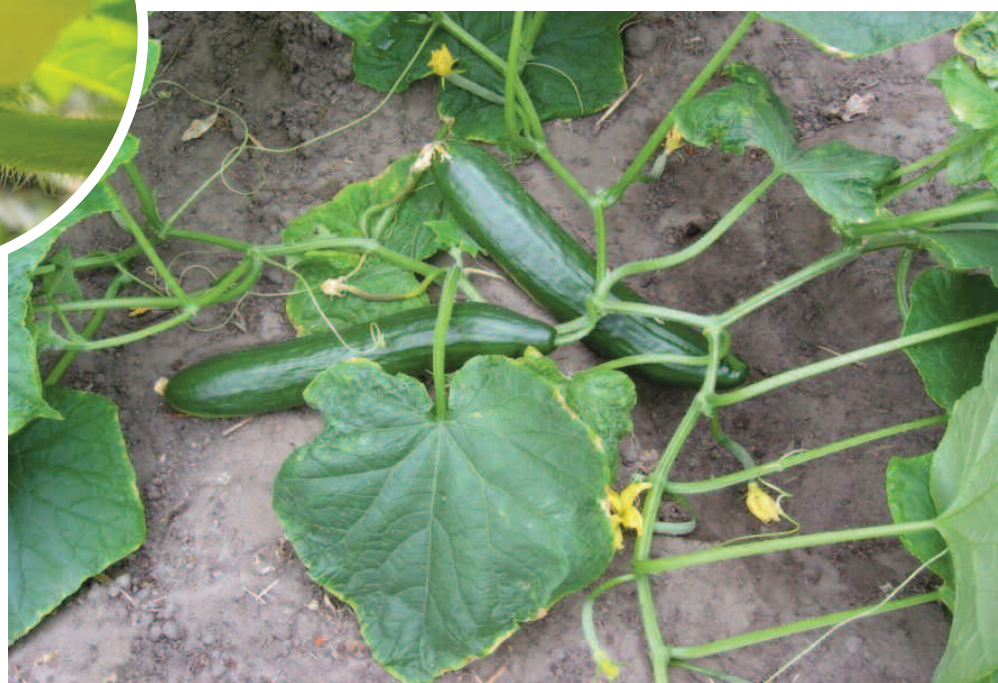
Ανθιση - χρησιμοποιούμενα μέρη - συλλογή

Το αγγούρι καλλιεργείται Μάιο και Ιούνιο. Για θεραπευτικούς σκοπούς χρησιμοποιούνται οι καρποί του.

Θεραπευτικές ιδιότητες και ενδείξεις

Είναι ευφραντικό, δροισιτικό, ελαφρώς υπακτικό και διεγερτικό της ορέξεως. Η κυτταρίνη του χρησιμεύει ως ρυθμιστής της λειτουργίας του πεπτικού συστήματος. Όταν ωριμάσει και κιτρινίσει η φλούδα του, τότε χρησιμοποιείται για τον χυμό του. Κυρίως φρεσκάρει το πρόσωπο, το λευκαίνει και καταστρέφει τα μπιμπίκια.

Τα σπέρματα το γαλάκτωμα των οποίων χορηγείται εσωτερικώς δρουν κατά των φλεγμονών του πεπτικού συστήματος και της κύστεως, εξωτερικώς δε κατά των αιμορροϊδών, των λειχήνων και των αποστημάτων. Η ρίζα χρησιμοποιήθηκε παλαιότερα κατά των εμέτων, αποξηραμένη και κονιοποιημένη με μέλι ή κρασί. Οι καρποί θεωρούνται δροισιτικοί, διουρητικοί και χολαγωγοί.

Παρασκευή και δοσολογία

Για να πάρουμε τον χυμό του, πλένουμε με νερό προσεκτικά το αγγούρι και το ξύνουμε στον τρίφτη, όπως είναι και όχι καθαρισμένο. Στην Ευρώπη παραδοσιακά οι γυναίκες το έβαζαν σε βραστό νερό για λίγα λεπτά, για να σκοτωθούν τα μικρόβια που πιθανώς υπήρχαν. Κατόπιν το σουρώνουμε και παίρνουμε το χυμό τον οποίο τοποθετούμε σε μπουκάλι που εκθέτουμε στον ήλιο για μερικές ημέρες. Αυτό είναι

το αγγουρόνερο για νυχτερινή χρήση.

Προφυλάξεις

Ως τουρσί δεν πρέπει να καταναλώνεται από όσους πάσχουν από το στομάχι τους, λιθίαση, φαμμίαση, νεφρά, διότι βλάπτει. Όσοι πάσχουν από διαβήτη στον καιρό του πρέπει να το προτιμούν γιατί περιέχει πολύ λίγους υδατάνθρακες και καθόλου σάκχαρο.

Υ.Γ: Όλα τα προηγούμενα άρθρα της στήλης μπορούμε να τα βρούμε στη διεύθυνση www.herb.gr.

Επίσης αν κάποιος φίλος αναγνώστης γνωρίζει οποιαδήποτε θεραπευτική ιδιότητα βοτάνου του τόπου μας που δεν είναι ευρέως γνωστή ή έχει κάποιο ερώτημα μπορεί να το απευθύνει στην ηλεκτρονική διεύθυνση dianthos@otenet.gr

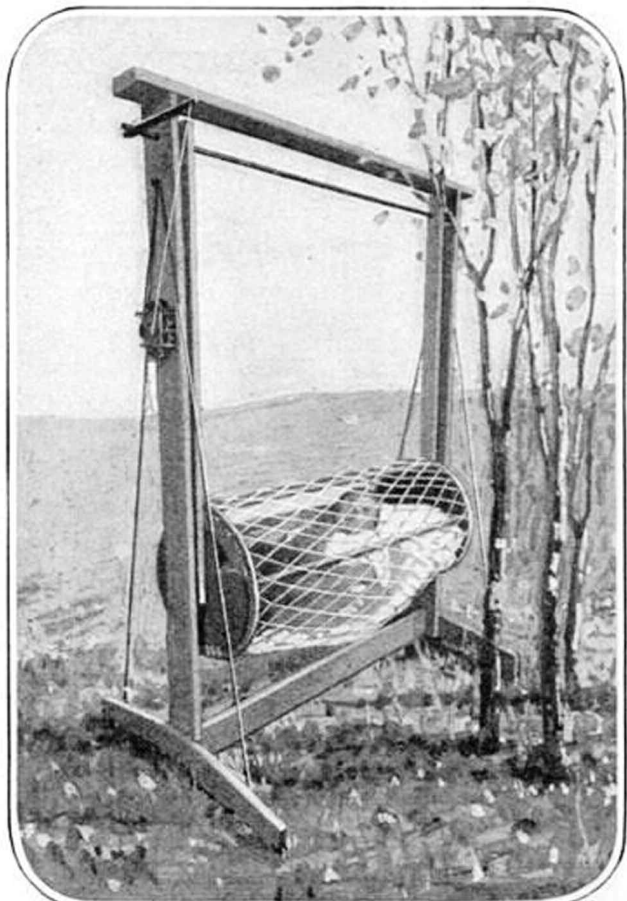
Οι ιατρικές πρακτικές συνοδεύουν τον άνθρωπο από τη στιγμή που έκανε τα πρώτα του βήματα στη γη. Ο δρόμος που ακολούθησε η ιατρική στο πέρασμα του χρόνου, είναι γεμάτος από εκπληκτικές ιστορίες αυτοσχεδιασμού, άγνοιας, απάτης, πάθους ή και λάθους.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΤΕΦΑΝΟΓΙΑΝΝΗΣ
M.Sc.

Ιστορία της Ιατρικής: Ένα απίθανο ταξίδι στον χρόνο

μέρος 1320

«Αυτόματη» κούνια, με ειδικό μηχανισμό που εξασφάλιζε τη συνεχή κίνηση, ώστε τα μωρά να ηρεμούν και να κοιμούνται (1900).

Χειρουργική επέμβαση στα μάτια, στην Ιταλία του 12ου αιώνα, σε μια εποχή που οι πίνακες με ιατρικές πράξεις ήταν πολύ δημοφιλείς.

Απεικόνιση θέσεων εμβρύου στη μήτρα, στην Αγγλία του 16ου αιώνα.

Μηχανισμός πίεσης με ιμάντα (τουρνικέ), που χρησιμοποιούνταν για την αποτροπή της αιμορραγίας, στην Αγγλία των μέσων του 19ου αιώνα.

Φωτογραφία προπαγάνδας των Ναζί το 1942, που απεικονίζει ανάπηρους κατάδικους, με σκοπό την αποδοχή του προγράμματος ευθανασίας (δηλαδή εξόντωσης) Aktion T4...

Ασθενοφόρο που το τραβούσε σκύλος, κατά τη διάρκεια του 1ου Παγκοσμίου Πολέμου.

Τρόπος επίδεσης διαφόρων τραυμαμάτων του κεφαλιού, στις ΗΠΑ των αρχών του 20ου αιώνα.

Ορθοπεδικό παπούτσι του 19ου αιώνα, για άτομα με πόδια διαφορετικού ύψους.

Απεικόνιση δερματικών ασθενειών, σε Γερμανικό άτλαντα του 1893.

Αφορμή

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

yannis.kalo@gmail.com · no14me.blogspot.gr/

Όπως ποτέ

» Μισέλ Φαίς (εκδόσεις Πατάκη)

Η συνειρμική γραφή ίσως να αποτελεί το χαρακτηριστικότερο παράδειγμα της κατά Ναμπόκοφ αισθητικής απόλαυσης ως απάντηση στο ερώτημα γιατί γράφει κανείς. Τι είναι όμως εκείνο που μετατρέπει τη συνειρμική γραφή από ένα προσωπικό κείμενο σε λογοτεχνική γραφή;

Με το Όπως ποτέ ο Μισέλ Φαίς ολοκληρώνει μια άτυπη τριλογία, που άρχισε με το μυθιστόρημα Από το πουθενά και συνεχίστηκε με τη νουβέλα Lady Cortisol. Σε κάθε μέρος της τριλογίας αυτής ο συγγραφέας επιμένει να απεκδύεται ολοένα και περισσότερο ό,τι σηματοδοτεί, ό,τι θα μπορούσε να σηματοδοτήσει για τον αναγνώστη ένα μονοπάτι εισόδου στο περιβάλλον όπου πραγματοποιούνται οι διάλογοι των χαρακτήρων. Και αν στο Από το πουθενά υπήρχε το δωμάτιο του ψυχαναλυτή, και επομένως η σχέση ψυχαναλυτή-ψυχαναλυόμενου, στα επόμενα δύο μέρη μόνο συνειρμικές υποθέσεις μπορεί να κάνει ο αναγνώστης. Η συνειρμική γραφή, για να γυρίσω στο αρχικό ερώτημα, χρειάζεται ένα καλούπι για να περιχυθεί, να πάρει σχήμα και μορφή, ένα καλούπι από συγγραφικές αποφάσεις και συμβάσεις, ο συγγραφέας -στην προκειμένη περίπτωση- πρέπει να ξέρει τις απαντήσεις στα ερωτήματα: ποιοι μιλάνε; πού βρίσκονται; Και οι απαντήσεις αυτές δεν είναι μονολεκτικές αλλά λεπτομερείς. Αφού δημιουργηθεί το καλούπι, και ο συγγραφέας γνωρίζει, τότε το έδαφος μοιάζει γόνιμο, τότε είναι η στιγμή του συνειρμού, τότε είναι η στιγμή του αφήματος. Εδώ ο Φαίς κάνει ακόμα κάτι, σπάει το καλούπι αυτό, αφαιρεί προσεκτικά κάθε στρώση του, αφήνει τις λέξεις των χαρακτήρων του μόνες σε ένα κενό. Εδώ -ειδικά στο Όπως ποτέ- ένα κείμενο που διαθέτει έντονη θεατρικότητα, εξαιτίας των συνεχών ερωτήσεων και απαντήσεων, του συνεχούς ενώπιος ενωπίω των χαρακτήρων, αποδεικνύεται τελικά τόσο αντιθεατρικό όταν φτάνει η στιγμή της θεατροποίησης του, όταν φτάνει η στιγμή να ανεβούν οι χαρακτήρες στη σκηνή, γιατί ακόμα και αν διαγράφονται μόνο οι σκιές τους ή αν ακούγονται μόνο οι φωνές τους, τότε ακόμα και αυτά τα ελάχιστα θα μαρτυρούν τόσα πολλά για

εκείνους, περισσότερο απ' όσα ο συγγραφέας θέλησε.

Μέσα της πώς είναι; Ξαν να μπαίνεις σε λούνα παρκ.

Μέσα της πώς είναι; Ξαν να κυκλοφορείς σε χαμαιτυπείο, σε καταγώγιο, σε άτυπο πορνείο.

Μέσα της πώς είναι; Ξαν να γέρνει το δωμάτιο.

Μέσα της πώς είναι; Ξαν να κλαίει μια γυναίκα.

Μέσα της πώς είναι; Ξαν να παραχωρείς τη θέση σου σε κάποιον άλλον.

Τελειώνοντας την ανάγνωση του Όπως ποτέ ένιωσα την επιθυμία να δω ξανά το La maman et la putain, δεκαπέντε χρόνια μετά. Και για έναν εμμονικό με την καταγραφή των νημάτων η εκδήλωση μιας τέτοιας επιθυμίας αποτελεί την αρχή της αναζήτησης στα υπόγεια της συνείδησης. Θυμάμαι την ημέρα εκείνη. Ο Άνχελ ήταν κάθετος, έπρεπε να πάω μαζί του στην προβολή αυτή, ήταν ίσως η μοναδική ευκαιρία να δω στη μεγάλη οθόνη την ταινία αυτή. Εγώ δεν είχα όρεξη. Πήγα ακριβώς επειδή δεν είχα όρεξη να αντιπαρεστώ μαζί του. Μετά την προβολή συνέχιζα να μην έχω όρεξη αλλά για εντελώς διαφορετικούς λόγους. Δεν του είπα ποτέ κάτι για την επιμονή του. Δεν βρήκα τις κατάλληλες λέξεις. Πάει καιρός πια που δεν μιλάμε.

Όχι, δεν θυμάται.

Ελάχιστο μπορεί να πει γι' αυτήν.

Του λέει, δεν χάνεσαι ποτέ τυχαία, δεν υπάρχει τυχαίος αποπροσανατολισμός, αφού, όταν χάνεσαι, κάτι βρίσκεις.

Θα μπορούσε να την έχει γνωμίσει καθισμένη στο καπό ενός αυτοκινήτου.

Κάποια στιγμή κλείνει τα μάτια, ψαύει το πρόσωπό του και του λέει, δεν είσαι αυτό που λες, που δείχνεις ότι είσαι, αυτό που υποστηρίζεις, που διατυμπανίζεις, αυτό που μια ζωή παριστάνεις και βαυκαλιζόσαι ότι είσαι, αλλά και σαρκάζεις, υπονομεύεις ή αποσιωπάς.

Ας κρατήσουμε τον ρασιοναλι-

σμό και την παντογνωσία μακριά από τη συγκίνηση. Δεν ξέρω γιατί το βιβλίο αυτό -λίγο περισσότερο από τα άλλα δύο- με συγκίνησε τόσο πολύ σε κάποια σημεία του, όσες φορές και αν τα διάβασα, ξανά και ξανά, απάντηση δεν βρήκα. Και αυτό είναι ένα σπουδαίο συναίσθημα. Να αγνοείς το μηχανισμό ενεργοποίησης, να μη στενάζεις κάτω από μια καθοδήγηση, να μη γίνεσαι θύμα συναισθηματικού εκβιασμού, να μην ξέρεις, για να το πω έτσι, από πού θα σου έρθει. Και τότε, απροετοίμαστος, παραδίνεσαι. Ίσως αυτό να είναι το στοίχημα-επιδίωξη του Φαίς, η απόλυτη κυριαρχία του λόγου σε αυτό το ανοίκειο για τον αναγνώστη περιβάλλον, η επίδραση αυτής της κυριαρχίας στον αναγνώστη στην κατ' εξοχήν εποχή των εικόνων, η αντίδραση στην ανάγνωση ενός κειμένου με τα μάτια σκεπασμένα, μια εμπειρία πρωτίστως ακουστική.

Δεν είναι όμως μόνο η εποχή των εικόνων, είναι και η εποχή αυτή κατά την οποία συμβαίνει το εξής -εν πρώτοις- παράδοξο, να υπάρχει τόση υπερέκθεση αυτού -φωτογραφίες, σκέψεις, κοινοποιήσεις παρουσίας, απόψεις επί παντός επιστητού- και ταυτόχρονα τόσο μεγάλο μάγκωμα στη διαπροσωπική επικοινωνία, ιδίον μάλλον της ψηφιακής εγγύτητας κατά την οποία όλοι μοιάζουμε με διαχειριστές της δημόσιας εικόνας μας σε ένα διαρκώς διαθέσιμο πεντάλεπτο δημοσιότητας, και πρέπει να είμαστε τέλειοι και υπέροχοι, ακόμα και στους φόβους ή στις αποτυχίες μας. Συνειδητά αφήνεται κανείς πλήρως, ή, για να είμαστε δίκαιοι, επιθυμεί να αφηθεί κανείς πλήρως μονάχα απέναντι στον εραστή και στον ψυχολόγο του, αυτό μοιάζει να μας λέει ο Φαίς, τον πρώτο καιρό με τον εραστή, λίγο περισσότερο με τον ψυχολόγο, με τον εαυτό μας λιγότερο ή καθόλου, σπάνια κάνουμε άλλωστε τις κατάλληλες ερωτήσεις, ενώ πάντα μπορούμε να μεταθέσουμε τις απαντήσεις για μια άλλη στιγμή.

Βιβλία

Ξημέρωσε χωρίς χθες

Βάνα Παπαθανασίου

Εκδότης: Κέδρος

Ενα σοβαρό τροχαίο υποχρεώνει τον Δήμο να μείνει ακινητοποιημένος στο κρεβάτι ενός νοσοκομείου. Είναι πενήντα πέντε χρόνων και ζει μόνος. Σ' αυτή τη δύσκολη περίοδο

της ζωής του οι μόνοι που του συμπαραστέκονται είναι οι πέντε αγαπημένοι του φίλοι.

Οι θυσίες που απαιτούνται είναι πολλές, οι ανατροπές ακόμη περισσότερες. Από την πρώτη στιγμή θα έρθει να προστεθεί μία ακόμη δυσκολία -η μεγαλύτερη ίσως-, που θα τους συνοδεύει στην όλη τους προσπάθεια: Ο αγαπημένος τους φίλος έχει χάσει τη μνήμη του. Ο αγαπημένος τους φίλος δεν τους αναγνωρίζει...

Η σιωπή των κοριτσιών

Pat Barker

Μετάφραση: Δέσποινα Κανελλοπούλου

Εκδότης: Αιώρα

Δέκα χρόνια η πόλη της Τροίας αντέχει στην πολιορκία των ελληνικών στρατευμάτων. Το αίμα συνεχίζει να χύνεται για την Ωραία Ελένη. Μετά από πολεμικές επιχειρήσεις σε

γειτονικές πόλεις, μια άλλη γυναίκα καταλήγει ως σκλάβο στο στρατόπεδο των πολιορκητών, η βασίλισσα της Λυρνησσού, η Βρισπίδα. Γίνεται παλλαίδα του πανίσχυρου Αχιλλέα, το τρόπαιο εκείνου που κατέστρεψε την πόλη της και σκότωσε τον σύζυγο και τα αδέρφια της: μια από τις χιλιάδες αιχμάλωτες -τις ιερόδουλες, τις νοσοκόμες, τις γυναίκες που ετοιμάζουν τους νεκρούς για ταφή-, των οποίων η τύχη δεν απασχολεί την επίσημη ιστορία. Οξυδερκής, ευαίσθητη αλλά και αλύγιστη από την καθημερινή φρίκη του πολέμου, παρατηρεί τους άντρες και τις άλλες γυναίκες, μέχρι την τελική αναμέτρηση που θα κρίνει όχι μόνο τη δική της μοίρα αλλά και ολόκληρο του αρχαίου κόσμου.

Η Πατ Μπάρκερ αφηγείται το έπος της Ιλιάδας με τη φωνή της Βρισπίδας. Με την άμεση, ρεαλιστική και ωμή γραφή της αγκιστρώνει τον αναγνώστη, ενώ ταυτόχρονα πυροδοτεί τη φαντασία και χτίζει με μαεστρία τους χαρακτήρες. Οι ιστορίες που αφηγείται μπορεί να μας είναι γνωστές από τη μυθολογία, αλλά ιδωμένες από την οπτική της Μπάρκερ πλημμυρίζουν από αναπάντεχες αποκαλύψεις. Δεν έχει τίποτα το ωραίο και το μεγαλειώδες ο πόλεμος, φέρνει μόνο όλεθρο, καταστροφή και ανυπολόγιστο ανθρώπινο κόστος. Οι δε γυναίκες, ανύπαρκτες και ξεχασμένες...

Τριάντα έξι ώρες βροχής

Πασχάλης Πράντζιος

Εκδότης: Κλειδάριθμος

Σιγοβρέχει. - Ξημερώνει... - Σ' αγαπώ. - Σςςςςςςς. - Εσύ δεν μ' αγαπάς; - Θα σ' αγαπώ κάθε που το χόμα θα μυρίζει βροχή. Ξεκίνησε βροχή.

Έβρεχε ασταμάτητα. Τριάντα έξι ώρες βροχής. Αλλιώτικης βροχής. Όχι σαν εκείνη που είχε ενώσει κάποτε τη Φαίδρα με τον Θησέα. Ήταν άλλη βροχή αυτή. Τριάντα έξι ώρες βροχής, τριάντα έξι ώρες ενοχής.

Στις εκδοχές του μύθου της Φαίδρας και του Ιππόλυτου, όπως αυτές παρουσιάστηκαν από τους δημιουργούς της τέχνης, ο έρωτας παρουσιάστηκε μιαιρός, ενοχικός, χωρίς ηθική. Έχει όμως ο έρωτας ηθική; Άραγε, έχει φτάσει ο καιρός να δικαιωθεί ο έρωτας της Φαίδρας; Σε ποιο δικαστήριο όμως και με ποιους δικαστές; Μέσα από μια ιστορία σύγχρονη τα πρόσωπα του μύθου ζωντανεύουν ξανά και μας παρασύρουν στη δίνη του έρωτά τους, που αν και απαγορευμένος είναι αμοιβαίος.

Ο μισός ήλιος

Άρης Φιορέτος

Μετάφραση: Κώστας Κοσμάς

Εκδότης: Πατάκης

Γύρω στα τέλη της δεκαετίας του 1950, ένας νεαρός στα δεκαεννιά του χρόνια εγκαταλείπει τον τόπο του στη νότια Ελλάδα για σπουδές στο εξωτερικό. Στη

Βιέννη σπουδάζει ιατρική, στη Σουηδία παντρεύεται μια φοιτήτρια από την Αυστρία και δημιουργεί τη δική του οικογένεια. Η τύχη και η πολιτική κατάσταση στην Ελλάδα τον κρατούν μακριά της. Καταφέρνει πια να επιστρέψει τη δεκαετία του '80, για να συμβάλει στην ίδρυση μιας σχολής ιατρικής σε περιφερειακό πανεπιστήμιο και να στήσει ένα ακόμα σπιτικό.

Ο Άρης Φιορέτος εξιστορεί λογοτεχνικά τη ζωή του πατέρα του -που σχετίζεται με τον μεταπολεμικό εκπατρισμό των Ελλήνων στις χώρες της Ευρώπης- από το τέλος προς την αρχή: από τον θάνατό του στη Σουηδία μέχρι τότε που δεν είχε ακόμη αποκτήσει το πρώτο του παιδί, που δεν ήταν ακόμη πατέρας. Μια ζωή που τη σφραγίζει η περιπλάνηση μισού αιώνα μεταξύ Σουηδίας, Αυστρίας και Ελλάδας - καθώς και ένα μυστικό από την εποχή της πρώτης του νεότητας. Ένα κείμενο τρυφερό και δυνατό, που φωτίζει με οξυδερκεία και αφηγηματική μαεστρία τη σχέση ενός γιου με τον πατέρα του.

ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ

Νέο τεύχος "Συντεταγμένες"

Κυκλοφόρησε το 2ο τεύχος του περιοδικού του Πολυτεχνείου Κρήτης με τίτλο "Συντεταγμένες".

Όπως αναφέρεται χαρακτηριστικά στο σχετικό Δ.Τ., «Στο "κέντρο" της Πολυτεχνειούπολης, 35ο 31' 45" Βόρεια, 24ο 04' 07" Ανατολικά, συντάσσουμε το 2ο τεύχος του περιοδικού του Πολυτεχνείου Κρήτης, θέλοντας να "μεταδώσουμε" σημαντικά, νέα που συνέβησαν το τελευταίο εξάμηνο, εντός και εκτός συντεταγμένων! Σημαντικές συνεργασίες, η αριστεία και οι διακρίσεις μελών του Ιδρύματος, η έρευνα, αλλά και η τέχνη, είναι μερικά από τα θέματα που μπορείτε να διαβάσετε στις "Συντεταγμένες"».

